Maassen *Ecologisch Advies en Onderzoek*

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling perceel gelegen aan de Egchelseweg te Egchel

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling perceel aan de Egchelseweg te Egchel

Ecologische quickscan

Datum 29-11-2018

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.noNL55 INGB 0003 0208 71

Projectno.	*1811-1*
Tekst en samenstelling	*Jan Maassen*
Foto's	*Jan Maassen*
Foto op omslag	*Jan Maassen*
In opdracht van	
Wijze van citeren	*J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel aan de Egchelseweg te Egchel*
Contactpersoon	*Mw. Bianca Göertz (Crijns Rentmeesters bv)*
Status	*Definitief*
Datum	*29-11-2018*

© 2018 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.
Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	**Inleiding**		**9**
	1.1	Aanleiding	9
	1.2	Vraagstelling	9
	1.3	Ligging van de planlocatie	9
	1.4	Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	9
	1.5	Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
	1.6	Toetsingskader	11
2	**Wettelijk kader**		**15**
	2.1	Inleiding	15
	2.2	Soortenbescherming	15
	2.2	Gebiedsbescherming	16
	2.3	Bescherming houtopstanden	17
	2.4	Rode Lijst	17
3	**Onderzoeksresultaat**		**19**
	3.1	Methodiek	19
	3.2	Gebiedsbescherming	19
	3.2.1	*Beschermd natuurgebied*	19
	3.3	Soortenbescherming	22
	3.3.1	*Vaatplanten en bladmossen*	*22*
	3.3.2	*Zoogdieren (grondgebonden)*	*23*
	3.3.3	*Zoogdieren (vleermuizen)*	*24*
	3.3.4	*vogels*	*26*
	3.3.5	*reptielen*	*28*
	3.3.6	*amfibieën*	*29*
	3.3.6	*Vissen*	*29*
	3.3.7	*Insecten en overige ongewervelden*	*29*
	3.4	Bescherming houtopstanden	*31*
4	**Conclusie en aanbeveling**		**33**
	4.1	Effectenbeoordeling	33
	4.3	Voorzorgsmaatregelen en mitigatiemaatregelen	33
	4.4	Aanbeveling	34
	4.5	Conclusie	34
	4.6	Samenvattend	35
	Bronnen		**37**
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming		**39**
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken		40
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling		43

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot het oprichten van een woning op een perceel gelegen aan de Egchelseweg te Egchel binnen de gemeente Peel en Maas. Het perceel grenst aan de noordkant rechtstreeks aan het grondgebied van adres Egchelseweg 39 en staat kadastraal geregistreerd als gemeente Helden, sectie G, nummer 6511. Samen met het andere aangrenzend perceel vormt het perceel waarop het plangebied ligt één grondgebied dat recent in gebruik is geweest als paardenweide. Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders, wat o.a. een wijziging van het vigerende bestemmingsplan eist. In het kader van deze wettelijke kaders dient ook een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden. Op basis van een veldonderzoek en een aanvullend literatuuronderzoek stelt deze quickscan zich tot doel het vaststellen of uitsluiten van beschermde soorten die vermeld staan in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op het (mogelijk) voorkomen van deze beschermde soorten en hun leefgebied. Aanvullend wordt bepaald of de ontwikkelingen tot effecten kunnen leiden op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (Natura 2000) en de ecologische hoofdstructuur (NNN-gebied).

Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en hun leefgebied, of van negatief effect kan zijn op beschermd natuurgebied worden aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen gegeven om te voorkomen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aangegeven wordt welke vervolgstappen gewenst zijn. Deze vervolgstappen kunnen, afhankelijk van de aard van de mogelijke overtreding, betrekking hebben op de volgende zaken.

- Aanvullend onderzoek.
- Opstellen van mitigatie en/of compensatieplan.
- Indienen van een ontheffingsaanvraag.

1.3 Ligging van de planlocatie

Het plangebied is gelegen binnen een zone tussen de bebouwde kom van Egchel en de aanééngegroeide bebouwde kommen van Panningen en Helden. Een overgangszone tussen een landelijke en een meer verstedelijkte omgeving die nog veel kenmerken van het oorspronkelijke agrarisch landschap toont. De bebouwingsdichtheid binnen de directe omgeving van het plangebied is hoog en bestaat uit een mix van stedelijke en agrarische bebouwing. De dominerende agrarisch activiteit bestaat momenteel uit grootschalige kassentuinbouw; meer kleinschalige agrarische activiteiten worden hier uitsluitend hobbymatig uitgeoefend. Van het meer oorspronkelijk kleinschalige agrarische landschap resten ook nog tal van elementen.
Op grotere landschappelijker schaal gezien ligt aan de oostkant van de bebouwingsconcentratie die de dorpen Egchel, Panningen en Helden vormt, de Heldense Bossen, een bebost stuifzandgebied. Iets verder oostwaarts, op zo'n 6 km hemelsbreed van het plangebied, ligt het Maasdal.

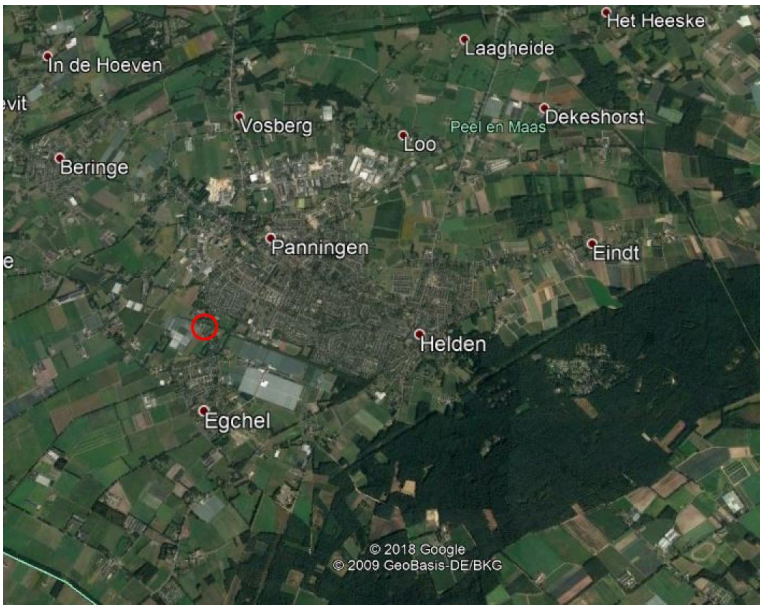

Fig.1. Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) in de omgeving. Luchtfoto: Google Earth

Binnen de droge omgeving van het plangebied met schrale zandbodems ontbreekt elke vorm van open water. Watergangen ontbreken vrijwel geheel.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft de zuidelijke helft van een oppervlak schraal droog grasland dat sterk afgetrapt is door paarden. Fysieke en direct zichtbare perceelafscheidingen tussen de twee percelen waar het grasland uit bestaat ontbreken. Het geheel grondgebied is omgeven door en hoog hekwerk waardoor het terrein vanaf de openbare weg niet alleen voor mensen maar ook voor grotere dieren geheel ontoegankelijk is. De grasmat is kort afgegraasd, laat veel open bodem zien en is sterk geïnfiltreerd door laag blijvende algemene onkruidsoorten. Zoals gebruikelijk op dit type bodem is Gewoon struisgras de dominerende grassoort. De enige bebouwing bestaat uit een kleine houten schuur die in gebruik is als stalruimte. Het dak is bekleed met golfplaten er zijn binnenmuren van gestapelde betonlatten aanwezig. De open voorkant is afgedicht met grofmazig gaas waardoor de schuur geheel ontoegankelijk is voor grotere vogels (uilen). De enige houtbegroeiing betreft een volgroeide vrijstaande boom (een Kers) in de zuidwesthoek van het terrein met een dikke onderstam.

De omgeving aan de oostkant van Egchelseweg ter hoogte van het plangebied, toont en inrichting die nog veel relicten van het oorspronkelijke kleinschalig agrarisch landschap bevat als kleine percelen, waar momenteel hobbyvee graast, veelsoortige houtbegroeiingen en kleine boerenschuren. Het grasland waar het plangebied deel van is grenst aan de noordkant aan een zandpad met oude eiken als laanbomen. Tussen eiken en zandpad ligt een rommelige strook grond met moestuintjes. Deze gehele omgeving, die grofweg het grondgebied betreft dat ingesloten ligt tussen de Egchelseweg en Raadhuisstraat en aan de noordkant door de woonwijk Heuvelhoek wordt begrensd, toont een interessant landschappelijk beeld om een aantal soorten te verwachten die als uitgesproken cultuurvolgers gelden binnen het kleinschalig agrarisch landschap. De omgeving contrasteert enigszins met de meer zakelijk ingerichte omgeving aan de westkant van de Egchelseweg, waar ter hoogte van het plangebied een groot kassencomplex aanwezig is.

Fig.2.Het plangebied is rood omkaderd; het erf van Heikantstraat 2 is met een gele kleur aangegeven (Luchtfoto Google Earth)

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkelingen betreffen
-Op een onbebouwd perceel wordt een nieuwe woning gebouwd.
-Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling dient als bestaande bebouwing uitsluitend een kleine houten schuur gesloopt te worden
-Er worden geen houtstructuren geamoveerd die aan de criteria voldoen om als beschermde houtopstand aangemerkt te kunnen worden.

De ingrepen en herontwikkeling kan de volgende effecten ten gevolge hebben
-In de uitvoerende fase kunnen de bouwwerkzaamheden leiden tot een tijdelijke toename van verstorende omgevingsfactoren als bodemtrillingen, licht- en geluidsbelasting en stikstofuitstoot.
-Ten behoeve van de bouw en herinrichting dienen graafwerkzaamheden uitgevoerd te worden wat een verstorend effect heeft op soorten die op en in de bodem leven.
-De werkzaamheden kunnen verstoring van broedvogels tot gevolg hebben waarvoor paragraaf 3.1 van de wet Natuurbescherming geldt (zie bldz.16).
-Van de nieuwe woonfunctie kan een toename van omgeving belastende factoren als licht- en geluidsbelasting en stikstofuitstoot verwacht worden.

-Bij herinrichting wordt een groenplan gerealiseerd dat aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Rond de terreinranden worden vrij groeiende hagen aangeplant en verspreid over het terrein fruitbomen en solitaire bomen. Deze aanplant zal in het vorig punt een aantal van de genoemde directe omgeving belastende factoren dempen en een verbetering betekenen van het leefgebied voor een aantal beschermde soorten die binnen de omgeving verwacht kunnen worden.

Fig.3. Verbeelding van de voorgenomen groene inrichting. Bron: Crijns Rentmeesters bv.

1.5 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wn Soortenbescherming: hoofdstuk 3.3
- Wn gebiedsbescherming (NNN- gebied en Natura 2000): hoofdstuk 3.2

Niet van toepassing is

- Wn houtopstanden en AVP Bomenkap; er worden geen houtopstanden geamoveerd die onder de Wn natuurbescherming vallen of kapvergunning plichtig zijn op basis van de gemeentelijke regelgeving.
- Ook niet van toepassing zijn Wav en Wvs daar de toetsing geen betrekking heeft op een veehouderij en landgoed.

Fig.4. Zicht op het plangebied vanuit de zuidwesthoek. Op de voorgrond de enige boom die het plangebied bevat

Fig.5. Zicht op het plangebied vanuit de noordoosthoek

Fig.6. Afgetrapt grasland

Fig.7. Binnenruimte van schuurtje.

Fig.8. Omgeving oost van het plangebied

Fig.9. Omgeving noord: zandpad en moestuintjes.

Fig.10. Omgeving west: Egchelseweg

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Conventie, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- *Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn*
- *Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.*
- *Nationaal beschermde soorten.*

Europees beschermde soorten
Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als "vast" kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten
Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermde soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht
Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffing plichtig. Als men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).
Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan als daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term "opzettelijk" moet men ook de zgn. "voorwaardelijke" opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wn	**Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn**	**Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn**
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hum natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Toetsing
In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:
-aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
-aanwezigheid van een wettelijk belang;
-de staat van instandhouding van de soort.
En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:
-behoud van functionaliteit van de verblijfplek.
Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- *De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.*
- *Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.*

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.
Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als

er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte "beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming ***§ 4.1.*** *Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.*

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 22-11-2018 tussen 11.00 en 12.00 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 5 graden C, bewolkt, weinig wind (wk2) en droog. Een weertype dat als koud herfstweer getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Beschermd natuurgebied

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

-De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op een afstand van slechts ongeveer 3km hemelsbreed van het plangebied en betreffen beboste stuifzandgebieden (Heldense Bossen) waaraan het beheertype N16.03 van Droog bos met productie is toegekend.

- De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn het *Leudal* en *Swalmdal*, diep uitgesleten beekdalen op ongeveer 7-8 km hemelsbreed zuidelijk van het plangebied. Op iets grotere afstand zuidwestelijk en westelijk ligt het *Sarsven en de Banen*, een vennencomplex met een verzuringgevoelig zwak gebufferd watermilieu. De hoogveengebieden *Groote Peel* en *Deurnsche Peel & Mariapee*l liggen op ongeveer dezelfde afstanden westelijk op de grens met de provincie Noord-Brabant. Op een grotere afstand noordoostelijk ligt het bos-, heide en stuifzandgebied *De Maasduinen*

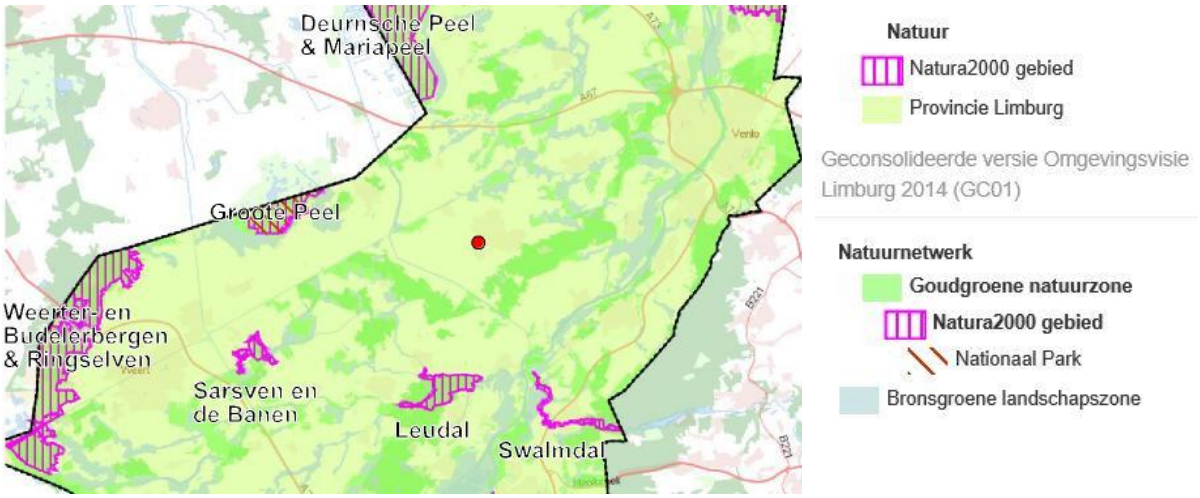

Fig.11. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van het Limburgs deel van het Nationale Natuurnetwerk (NNN) (=goudgroene landschapszone) en Natura-2000 gebied. De Bronsgroene landschapszone betreffen gebieden met een grote landschappelijke waarde die een bufferfunctie vervullen met de natuurgebieden. Bron: Provincie Zuid-Limburg

Effecten

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden liggen op een dusdanige ruime afstand dat geheel geen invloed verwacht wordt van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting. Een factor die op grotere afstand werkzaam en op basis van zijn reikwijdte van bijzonder negatieve invloed kan zijn op kwetsbare natuurgebieden, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de bouw gebruikt worden. Na de uitvoerende fase kan verwacht worden dat de woonfunctie van de nieuwbouw en de verkeersbewegingen die deze genereert een nieuwe bron van stikstofuitstoot is. Echter gelet op de afstand tot beschermd natuurgebied en de schaal en aard van de herontwikkeling, ligt het niet in de verwachting dat deze uitstoot enige significante bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie om een kwaliteitsverlies (verslechtering) van nabij gelegen beschermde natuurgebieden of leidt tot een overschrijding van grenswaarden zoals die gesteld zijn voor de omgevende Natura 2000-gebieden.

Conclusie
Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en afstand tot dichts nabij gelegen NNN-gebied. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.
-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied kunnen geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten en bladmossen

Algemeen

Europees beschermde soorten (habitatrichtlijn)

De Habitatrichtlijn beschermt een viertal inheemse plantensoorten (Drijvende waterweegbree, Kruipend moerasscherm, Groenknolorchis en Zomerschroeforchis) en twee soorten bladmos (Geel schorpioenmos en Tonghaarmuts). Deze soorten zijn grotendeels te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen, vochtige heide of blauwgraslanden om binnen de directe omgeving van het plangebied te verwachten. De Drijvende waterweegbree is o.a. bekend uit het Sarsven op 8 km zuidwestelijk van het plangebied.

Toelichting

De waterplant Drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk het minst zeldzaam en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant en aangrenzend deel van de provincie Zuid-Limburg als beek begeleidende soort voor. Kruipend moerasscherm is een moerasplant en eveneens in hoge mate aan een beekmilieu gebonden. Zeker in Brabant is deze soort aanzienlijk zeldzamer dan voorgaande soort en geldt landelijk in hogere mate als een bedreigde soort. Het zwaartepunt van zijn huidige verspreiding ligt in het kustgebied (in het bijzonder Zeeland) en in het oosten van Overijssel. De overige soorten betreffen beide orchideesoorten. De Zomerschroeforchis is landelijk een vrijwel uitgestorven soort van kalkmoerassen en natte heide waarvan de laatste vindplaatsen in het zuidoosten van Brabant en aangrenzend Limburg lagen. Groenknolorchis is een soort uit sterk het sterk bedreigd milieu van trilvenen en duinvalleien en kent momenteel een kust gebonden (inclusief de kusten van de voormalig Zuiderzee) verspreiding. Binnen zijn binnenlands verspreidingsgebied, waaronder het zuidoosten van Brabant, is de soort vrijwel uitgestorven. Van de twee soorten bladmossen is Geel schorpioenmos een soort van kalkarm en ijzerrijk moeras, waarvan het huidige verspreidingsgebied bestaat uit enkele verspreid liggende vindplaatsen boven de grote rivieren. De Tonghaarmuts is een soort die vooral aangetroffen wordt op jong wilgenhout binnen rivier begeleidend vloedbos en vooral bekend uit de Biesbosch. Het huidige verspreidingsbeeld en standplaatsvoorkeuren zijn nog niet goed in kaart gebracht.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)

Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie vallen o.a. een hoog aandeel zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. Een aantal zeer zeldzame soorten uit onderhavige beschermingscategorie groeit op stenige standplaatsen en kan op oude muren aangetroffen worden. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideesoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten orchideeën die uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werd de vegetatie binnen het plangebied van een sterk verstoord en zeer algemeen type. Geconstateerd werden enkele algemene onkruid- en schraalgraslandsoorten als Varkenskers, Herderstasje, Gewoon biggenkruid en Schapenzuring. Er ontbreken de condities om de beschermde soorten of anderszins bijzondere botanische waarden te verwachten.

Effectenbeoordeling

Effecten op beschermde planten soorten kunnen geheel uitgesloten worden.

3.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Algemeen

Europees beschermde soorten (habitatrichtlijn)
De Habitatrichtlijn beschermt een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen (die hier in een apart hoofdstukje behandeld worden) ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten. Van genoemde grondgebonden soorten is de Bever de enige die verspreid binnen de omgeving voorkomt. De afgelopen decennia heeft de Bever een grote opmars in Zuid-Limburg gemaakt en komt op veel plekken voor langs de Maas en in beekdalen (Leudal en Swalmdal). De omgeving van het plangebied ligt te ver buiten het habitatgebied van stromend water en wilgenvloedbossen om deze soort in de nabijheid te verwachten. De Otter is alsnog zeldzaam maar rukt ook langs rivieren en beekdalen landelijk op.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)
Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt in de omgeving van het plangebied verwacht worden. Dit betreffen Steenmarter, Das, Eekhoorn en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen overal algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. De Steenmarter laat echter gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. Het plangebied ligt binnen een omgeving waar de Steenmarter verwacht kan worden, gelet op het landelijk verspreidingsbeeld. Binnen de nabije bosrijke gebieden kan ook de Eekhoorn verwacht worden. Deze licht opportunistische soort kan op zoek naar voedsel tot diep in de bebouwde omgeving uitzwerven en binnen de omgeving van het plangebied verschijnen. Het grote oppervlak grasland waar het plangebied uit bestaat heeft de Eekhoorn echter niets te bieden. Het plangebied ligt binnen het landelijk verspreidingsgebied van de Das. De gehele provincie Zuid-Limburg en aangrenzende delen van oostelijk Brabant is een zwaartepunt van het landelijk verspreidingsgebied. Echter de verstedelijkte omgeving van het plangebied biedt te veel onrust voor de soort en zal door deze vermeden worden. De kwalitatief hoogwaardige hekken die overal als perceelafscheiding worden gebruikt maakt de omgeving tevens tamelijk ontoegankelijk voor een groot dier als de Das. De rommelige omgeving aan de oostkant van de Egchelseweg met veel schuilgelegenheid en grote diversiteit aan kleine landschapselementen biedt goede voorwaarden om Steenmarter en kleine marterachtigen te verwachten. Van de kleine marterachtigen worden voornamelijk Bunzing en Wezel verwacht. De Hermelijn wordt veelal buiten de dicht bebouwde omgeving aangetroffen.

Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)
Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren soorten die in het algemeen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen of nabij het plangebied, en binnen de bebouwde omgeving in het algemeen, kleine zoogdiersoorten als Gewone bosspitsmuis, Huisspitsmuis, Bosmuis, Veldmuis en Egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk aan de terreinranden waar voldoende dekking is ophouden en het grote open oppervlak waar het plangebied grotendeels uit bestaat mijden. Voor grotere soorten als Ree, Haas en Vos is de omgeving van het plangebied te onrustig of te ontoegankelijk. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.

Veldbezoek
Het open terrein waaruit het plangebied grotendeels uit bestaat biedt in het algemeen overal te weinig beschutting voor zoogdieren en is daarom buiten de bebouwing ongeschikt om b.v. verblijfplekken van marterachtigen te verwachten. Voor grotere dieren is het terrein ten gevolge van de hekwerken ontoegankelijk zover dit geen handige klimmers betreffen. Alleen het schuurtje biedt enige beschutting en is daarom grondig onderzocht op sporen, waarbij in het bijzonder is gelet op sporen van marterachtigen. Het sporenonderzoek heeft geen resultaten opgeleverd die wijzen op verblijf of foerageergebied van beschermde zoogdiersoorten.

Effectenbeoordeling

Het overzichtelijk plangebied kon goed op sporen onderzocht worden, zodat op basis van het sporenonderzoek effecten op beschermde verblijfplekken van beschermde zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt geheel uitgesloten kunnen worden. Ook werd de natuurwaarde van het plangebied dusdanig laag beoordeeld dat negatieve effecten op het leefgebied van beschermde zoogdiersoorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling ook uitgesloten kunnen worden. Aanwezigheid van zoogdieren zal voornamelijk betrekking hebben op kleine algemeen zoogdiersoorten waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

3.3.3. Zoogdieren (vleermuizen)

Algemeen
De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden binnen de bebouwde omgeving zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand te houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder bovenstaand kader.

Toelichting
Wettelijke bescherming en levenswijze
Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan:" het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.
Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Op basis van omgevingskenmerken worden binnen de directe omgeving vooral soorten van het half besloten landschap die in grotere mate als cultuurvolger gelden verwacht. De betreft in de eerste instantie de Gewone dwergvleermuis; de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt. De Laatvlieger komt ook algemeen in de bouwde

omgeving voor, maar is minder talrijk. Meer dan vorige soort foerageert deze ook boven open terrein. Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger verblijven uitsluitend in bebouwing. Andere soorten die ook tamelijk algemeen voorkomen als Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Ruige dwergvleermuis kunnen zowel binnen bebouwing verblijven als in holle bomen. De enige algemeen voorkomende soort die uitsluitend holle bomen bewoond is de Rosse vleermuis. Deze verblijft veelal in een bosrijke omgeving, maar kan over grote afstanden uitvliegen naar stedelijk gebied en open terrein om daar te foerageren.

Veldbezoek
Het open terrein waar het plangebied uit bestaat biedt geen enkel element dat van enig bijzonder belang voor vleermuizen kan zijn. De enige elementen die potentieel verblijf kunnen bieden zijn het schuurtje en de vrijstaande boom. Het schuurtje werd als weinig geschikt beoordeeld. Het dak van golfplaten bevat geen ondersteunend dakbeschot en er ontbreekt gevelbetimmering waarachter of waartussen verblijf kan worden gevonden. Er is wel een ruimte tussen de houten buitenwand en binnenwand van gestapelde betonelementen. Echter het houtwerk is te strak aangebracht om van buitenaf toegang tot de ruimte te verkrijgen. De enige toegangsmogelijkheid is in de binnenruimte van de schuur ter hoogte van de bovenrand van de binnenmuur, waar de ruimte tussen buiten- en binnenwand aan de bovenzijde niet afgedicht is en daardoor van boven toegankelijk is. Ook al bevinden de vleermuizen zich in de binnenruimte na zich door de mazen van het gaas toegang verschaft te hebben, dan is de toegang naar de verblijfplek moeilijk aanvliegbaar daar vleermuizen veelal aanvliegen naar verblijfruimten boven de toegangsopening en niet daaronder. Verblijf van vleermuizen wordt daarom en meerdere redenen (o.a. hoogte van de schuur, gebrek aan inpandige aanvliegruimte) onwaarschijnlijk geacht. De ruimte is alleen geschikt voor zomerverblijf. De vrijstaande boom is eveneens onderzocht, ook deze biedt geen verblijfmogelijkheden in b.v. rottingsholten of achter loshangende schors. Door het ontbreken van houtstructuren of andere hoog opgaande begroeiingen toont het plangebied weinig geschiktheid als foerageergebied van vleermuizen. Wel kunnen foeragerende vleermuizen langs de terreinranden verwacht worden, waar op naburig terrein houtbegroeiingen aanwezig zijn. Van bijzonder belang kan de bomenrij langs het zandpad aan de noordkant van het plangebied als lokale foerageer- en verplaatsingsstructuur geacht worden. De strook grond met moestuinen onder de bomen zal zeker bijdragen aan een verhoogd voedselaanbod voor vleermuizen.

Effectenbeoordeling

- Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen.
- Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen aantasting van foerageergebied verwacht dat in enige mate essentieel kan zijn binnen het lokale leefgebied van vleermuizen. Verstoring van foerageergebied is wel mogelijk indien onzorgvuldig met lichtbelasting wordt omgegaan, zowel in de uitvoerende fase als daarna. Een bijzondere aandacht verdient in dit opzicht de bomenlaan aan de noordkant van het plangebied.
- Als gevolge van de voorgenomen ingrepen wordt geen aantasting van groenstructuren verwacht die van betekenis geacht kunnen worden voor de staat van instandhouding van lokale populaties. Het realiseren van het voorgenomen groenplan, waarbij aanplant van beschuttend groen plaats vindt, kan en verbetering betekenen van het lokale leefgebied van vleermuizen

3.3.4. Vogels

*Alle vogels zijn Europees beschermd middels de **Vogelrichtlijn** en geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden en binnen onderstaand kader worden toegelicht).*

Toelichting

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk
Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.
Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk
Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Soorten: Overige soorten

Algemeen

Categorie1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Op basis van de omgevingskenmerken worden een aantal vogelsoorten uit deze zwaarste beschermingscategorie verwacht die jaarrond beschermde verblijfplekken onderhouden en als cultuurvolger binnen de bebouwde omgeving gelden. Dit betreffen in de eerste instantie Huismus, Gierzwaluw en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil); soorten die voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Soorten als Buizerd, Bosuil, Ransuil, Valk, Boomvalk Sperwer en Wespendief die gebonden zijn voor hun voedsel en nestgelegenheid aan bossen of bosranden worden minder direct in de omgeving verwacht. Deze soorten verblijven voornamelijk in bomen, waar ze voor hun verblijf gebruik maken van vogelnesten, al of niet zelfgebouwd, of holten in bomen.

Categorie 2 (ontheffingsaanvraag mogelijk nodig)

Minder strikt beschermd zijn de nestelplekken van soorten uit de tweede categorie die slechts deels vaste nestplekken onderhouden. Voor deze soorten geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Boerenzwaluw en Huiszwaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze middelzware beschermingscategorie onderhoudt geen vaste

nestelplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, als de verschillende mezen en kraaiachtigen, die men nabij het plangebied kan verwachten

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk
Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wn artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring is bij ingang Wet natuurbescherming niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Veldbezoek
Waarneming betroffen een aantal algemene tuin- en stadsvogels die men kan verwachten. Broedgelegenheid voor deze soorten is binnen het plangebied zeer beperkt aanwezig binnen de bebouwing en enige boom binnen het plangebied. De omgeving aan de oostkant van de Egchelseweg toont in het bijzonder een grote geschiktheid om de Steenuil te verwachten. In een schuurtje op naburig terrein werd inderdaad een steenuilenkast met mestsporen geconstateerd. Hierover is navraag gedaan bij omwonenden. Deze wisten te bevestigen dat hier sinds enkele jaren met een positief resultaat een Steenuil broedt. De nestplek ligt binnen de directe invloedsfeer van het plangebied. Het sporenonderzoek heeft echter geen aanwijzingen opgeleverd dat de steenuil verblijfplekken of uitkijkposten binnen het plangebied onderhoud. Hoewel het kale grasland binnen het plangebied de uil weinig te bieden heeft en niet deel zal uitmaken van de meest functionele delen van zijn leefgebied, kan wel verwacht worden dat het plangebied zuiver op basis van zijn ligging deel is van het territorium.

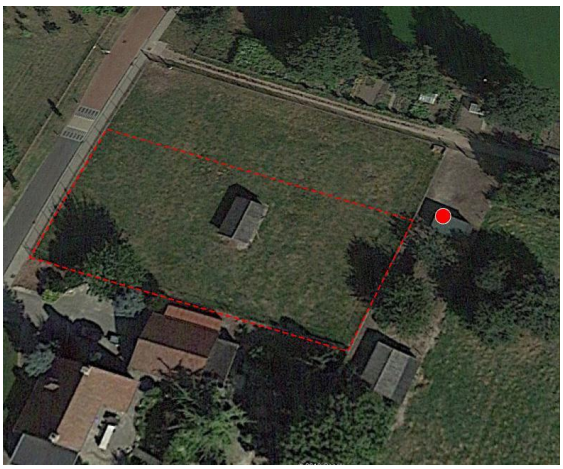

Fig.12.Ligging verblijfplek (rode stip) ten opzichte van het plangebied (rode stippellijn)

Fig.13. Pijl wijst in de richting van de steenuilenkast. Het plangebied ligt binnen de rode stippellijn

Situatieschets van de ligging van het steenuilenverblijf ten opzichte van het plangebied

Fig.14. Het voorgenomen groenplan.

Andere waarnemingen uit de zwaarste beschermingscategorie betroffen enkele Huismussen die buiten het plangebied werden waargenomen. De bebouwing binnen het plangebied leverde geen

aanwijzingen op van aanwezigheid van nestelplekken; deze worden ook niet verwacht. Mogelijk trok het voer van de paarden die hier gehouden werden huismussen aan en functioneerde de locatie van de stal als voederplek. Echter het verlies van deze foerageerplek is geen gevolg van de voorgenomen ingrepen en valt daarom buiten deze toetsing. De bebouwing is geheel ongeschikt om verblijfplekken aan gierzwaluwen te bieden.

Effectenbeoordeling

- De voorgenomen ontwikkeling heeft geen directe negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels, in de zin dat deze direct beschadigd of vernietigd worden.
- Wel kan de ontwikkeling tot gevolg hebben dat een jaarrond beschermde vaste verblijfplek van een Steenuil indirect schade ondervindt ten gevolge van verstoring en aantasting van het functioneel leefgebied bij onvoldoende voorzorgsmaatregelen en mitigatie.
- Er worden verder geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van overige vogelsoorten. Indien rekening gehouden wordt met broedseizoen worden geen negatieve effecten op soorten uit de categorie 2 en 3 en geen overtreding van Wnb Art 3.1 lid 2 en artikel 3.1 lid 4 en 5.
-

Voorzorgsmaatregelen en mitigatie (Steenuil)

- De werkzaamheden die bodemtrillingen en veel geluids- en lichtbelasting op de omgeving opleveren dien dienen buiten de voortplantingsperiode (1februari-1 augustus) van de Steenuil plaats te vinden.
- De bouwverlichting dient in de avond- en nachtelijke uren zoveel mogelijk beperkt te worden en zeker niet op de verblijfplek van de Steenuil gericht te zijn.
- Bij herinrichting dient naar een inrichting gestreefd te worden die geen achteruitgang van het bestaande functioneel leefgebied van de Steenuil betekent. Daar de kwaliteiten van dit leefgebied binnen het plangebied momenteel al minimaal zijn is er op dit punt vrij gemakkelijke verbetering mogelijk. Het voorgenomen groenplan voorziet hier voldoende in.
- De inrichting dient dusdanig zijn dat de verstorende effecten op de verblijfplek vanuit de nieuwe woonbestemming geminimaliseerd worden, door b.v. de aanplant van beschuttend groen tussen woning en verblijfplek en dicht bij de verblijfplek de lichtbelasting beperken en geen activiteiten uitoefenen die veel geluidsoverlast of andere hinder veroorzaken. Het groenplan voldoet al reeds aan het advies om beschuttend groen aan te planten (zie fig. 12 en 14).

3.3.5 Reptielen

Algemeen

Europees beschermde soorten (habitatrichtlijn)

De habitatrichtlijn beschermd een drietal soorten reptielen, namelijk de Zandhagedis, Muurhagedis en Gladde slang. Het Limburgs verspreidingsgebied van Zandhagedis en Gladde slang en ligt voornamelijk in de natuurgebieden aan de oostoever van de Maas. Buiten deze gebieden, op relatief korte afstand westelijk van het plangebied, is de Gladde slang bekend van de Groote Peel. Het Limburgs en landelijk verspreidingsgebied van de Muurhagedis beperkt zich tot het uiterste zuiden van de provincie. Genoemde soorten kunnen op basis van dit verspreidingsbeeld en specifieke biotoopeisen voor de omgeving van het plangebied uitgesloten worden.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)
De enige reptielen die met enige frequentie binnen de omgeving voorkomen en onder de nationale bescherming vallen zijn de Levendbarende hagedis en Hazelworm. De Levendbarende hagedis is een tamelijk algemene soort van heide en heideachtig terrein. Van de Hazelworm ligt het belangrijkste verspreidingsgebied binnen de provincie Limburg aan de oostkant van het Maasdal. De soort is gebonden aan heideterrein en bosgebied met een structuurrijke onderbegroeiing. Westelijk van de Maas wordt de soort zeldzamer; binnen de provincie Brabant en aangrenzend Limburg, waar het plangebied ligt, komt de soort spaarzaam voor binnen kleine populaties. Het verspreidingsgebied van de Ringslang ligt voornamelijk boven de grote rivieren; de enige grotere zuidelijk populatie bevindt zich in het zuidelijk deel van de provincie Limburg.

Effectenbeoordeling
Het plangebied biedt een inrichting die geheel, ongeschikt is voor reptielen.
Op basis van het hierboven geschetst verspreidingsbeeld en landschapskenmerken kunnen alle soorten inheemse reptielen ook voor onmiddellijke omgeving geheel uitgesloten worden.
Negatieve effecten op reptielen worden daarom geheel niet verwacht.

3.3.6 Amfibieën

Algemeen
Europees beschermde soorten (habitatrichtlijn)
Soorten die middels de Habitatrichtlijn zijn beschermd en die in de wijdere omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker, Boomkikker en Kamsalamander) zijn te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van heide, heideachtig terrein en/of bos om binnen of nabij het plangebied te verwachten. Van de Rugstreeppad een soort van minder stabiele milieus, ligt momenteel het zwaartepunt van zijn Limburgs verspreidingsgebied aan de oostkant van de Maas. Westelijk van de Maas is de soort binnen de provincie Zuid-Limburg en de gehele aangrenzende provincie Noord-Brabant betrekkelijk zeldzaam en op veel plekken verdwenen. Nog niet goed verklaard is zijn verdwijning van de Rugstreeppad uit de Peelstreek die tot voor 1995 een populatiekern van de soort bevatten. De soort kwam met een levensvatbare populatie o.a. voor op korte afstand van het plangebied in de Heldense Bossen, maar is in de periode 1995-2008 daar niet meer waargenomen (bron: van Buggenum e.a., Herpetofauna van Zuid-Limburg). Tevens kan in de praktijk vastgesteld worden dat de Rugstreeppad binnen de zuidelijk provincies buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden ook minder vaak aangetroffen wordt dan elders in het land. In grote delen van het land komt de soort algemeen voor binnen agrarisch terrein en kan daar diep tot in stedelijk gebied doordringen. De soort is in het algemeen een kolonisator op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de soort binnen de wijdere omgeving buiten de natuurgebieden recent waargenomen is. Gelet op het lokale verspreidingsbeeld en huidige zeldzaamheid van de soort kan de aanwezigheid van de Rugstreeppad binnen het plangebied en directe omgeving vrijwel uitgesloten worden.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)
De enige beschermde soorten amfibieën uit deze categorie die binnen omgeving verwacht kunnen worden zijn Vinpootsalamander en Alpenwatersalamander. De Vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan zure heidevennen om binnen de omgeving van het plangebied te verwachten. De Alpenwatersalamander heeft een voorkeur voor bosvijvers en is weinig kritisch wat betreft biotoopkeuze.

Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)

De nationaal beschermde waarvoor een vrijstelling geldt betreffen een vijftal soorten amfibiesoorten die landelijk zeer algemeen voorkomen. Deze soorten betreffen de Kleine watersalamander, Bruine kikker, twee soorten groene kikkers (Bastaardkikker en Meerkikker) en de Gewone pad. De Meerkikker komt algemeen in het westelijk deel van het land voor en is in het oostelijk deel zeldzaam. Voor al deze soorten geldt alleen de zorgplicht.

Veldbezoek
Het veldbezoek vond in een tijd van het jaar plaats die was ongunstig voor waarneming van amfibieën. In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën binnen het plangebied en directe landschappelijke omgeving te verwachten wegen het ontbreken van geschikte voortplantingswateren. Het plangebied ontbeert ook hoger opgaande begroeiingsstructuren als ruigte, struweel en hoge grassen die amfibieën schuilgelegenheid en voedsel kunnen bieden. Uitgezonderd voor de Rugstreeppad, waarvoor de omgeving een suboptimale geschikte landbiotoop biedt, ontbreken de condities als geschikte voortplantingswaters en landbiotoop geheel om beschermde soorten te verwachten waarvoor geen vrijstelling geldt. Hooguit kunnen een aantal algemene soorten verwacht worden die minder direct aan het watermilieu gebonden zijn. Dit betreft in de eerste instantie de Gewone pad en de Bruine kikker, zeer algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt en alleen de zorgplicht van toepassing op is.

Effectenbeoordeling
- Er worden geen negatieve effecten verwacht op beschermde amfibiesoorten waarvoor geen vrijstelling geldt. De Rugstreeppad kan op basis van zijn zeldzaamheid en lokaal verspreidingsbeeld (zie hierboven) vrijwel uitgesloten worden.
- Niet geheel uitgesloten kan worden dat als gevolge van grond- en sloopwerkzaamheden exemplaren van algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt schade ondervinden. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht genomen te worden.

3.3.7. Vissen
Voor deze soortgroep is het plangebied niet relevant wegens het ontbreken van een watermilieu.

3.3.8. Ongewervelden

Algemeen
Europees beschermde soorten (habitatrichtlijn)
Onder de Europese bescherming vallen 6 soorten dagvlinders, 1 nachtvlinder (Teunisbloempijlstaart) en 8 libelsoorten. Van een aantal deze soorten beperkt het verspreidingsgebied zich tot Zuid-Limburg. Echter alle vlinder- en libelsoorten uit deze beschermingscategorie zijn dusdanig zeldzaam en eisen dusdanige specifieke habitatvereisten dat deze binnen of nabij het plangebied uitgesloten kunnen worden. Uit de andere groepen van ongewervelden vallen 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten binnen de zwaarste beschermingscategorie. Van de twee weekdieren is De Bataafse stroommossel is vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de Platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming. Van genoemde keversoorten ligt het landelijk verspreidingsgebied van de Vermiljoenkever uitsluitend in de provincies Noord-Brabant en Zuid-Limburg. De kever heeft een voorkeur voor vochtige bossen.

Nationaal beschermde soorten (geen vrijstelling)
Onder de nationale bescherming vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libel soorten één keversoort, het Vliegend hert en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Kleine ijsvogelvlinder en de libelsoorten Bosbeekjuffer en Beekromboud komen verspreid binnen de omgeving voor binnen hoogwaardige biotopen van beek en vochtige bossen. De specifieke habitatvereisten ontbreken om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het Vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia. Dit bostype ontbreekt binnen het plangebied en directe omgeving.

Effectenbeoordeling
Er worden geen negatieve effecten verwacht op beschermde ongewervelde dieren.

3.4. Bescherming houtopstanden

Binnen het plangebied ontbreken houtopstanden die voldoen aan de criteria die Wnb stelt om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden

4.Conclusie en aanbeveling

4.1. Effectenbeoordeling

Natura 2000-gebied
Gelet op de kleinschaligheid en aard van de voorgenomen ontwikkeling en ligging op voldoende geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied als een kwaliteitsverlies of overschrijding van de gestelde drempelwaarden geheel uitgesloten worden.

NNN-gebied (voormalige EHS)
Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling en de ligging op een geruime afstand. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

Soorten habitatrichtlijn
De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Binnen het plangebied en de directe invloedsfeer daarvan ontbreken geschikte verblijfsmogelijkheden en het plangebied is momenteel van weinig betekenis als foerageergebied. Aanwezigheid van vleermuizen zal daarom van en incidentele aard zijn en veelal overtrekkende exemplaren betreffen of als gevolg van uitwaaiering van foerageeractiviteit elders.

Soorten nationaal beschermd (geen vrijstelling)
Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied en invloedsfeer daarvan niet verwacht. Aanwezigheid van deze soorten wordt niet waarschijnlijk geacht en zal, als dit wel het geval is, zich voornamelijk beperken tot de terreinranden. Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkeling op enige wijze hun leefgebied zal schaden.

Jaarrond beschermde verblijfplekken van zoogdieren en vogels
Binnen het plangebied ontbreken verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt. Wel werd een jaarrond beschermde verblijfplek van een Steenuil op naburig terrein binnen de directe invloedsfeer van het plangebied vastgesteld. De verblijfplek functioneert momenteel als en voortplantingsplek. Als de functionaliteit van de voortplantingsplek kan worden gewaarborgd betekent de voorgenomen ontwikkeling geen overtreding van Wnb artikel 3.5 lid 2 en 4

Beschermde houtopstanden
Het plangebied bevat geen houtopstanden die aan de criteria voldoen om onder de bescherming van de Wet natuurbescherming te vallen.

4.3 Voorzorgs- en mitigatiemaatregelen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die

periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.
- Er dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden om foeragerende vleermuizen en nachtvogels (Steenuil) niet te verstoren. Daarom dient de aanbeveling om invloeden van licht- en geluidsbelasting zoveel mogelijk te beperken zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe functie die het plangebied krijgt. Tijdens de bouw dient ter aanbeveling de bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken en bij herinrichting om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.

Bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen (Steenuil)

Met het oog op de aanwezigheid nabij het plangebied van verblijf van een jaarrond beschermde verblijfplek van een Steenuil dienen de volgende voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen om een overtreding van de Wnb artikel 3.5 te voorkomen.

- De werkzaamheden die bodemtrillingen en veel geluids- en lichtbelasting op de omgeving opleveren dien dienen buiten de voortplantingsperiode (1februari-1 augustus) van de Steenuil plaats te vinden.
- De bouwverlichting dient in de avond- en nachtelijke uren zoveel mogelijk beperkt te worden en zeker niet op de verblijfplek van de Steenuil gericht te zijn.
- Bij herinrichting dient naar een inrichting gestreefd te worden die geen achteruitgang van het bestaande functioneel leefgebied van de Steenuil betekent. Daar de kwaliteiten van dit leefgebied binnen het plangebied momenteel al minimaal zijn is er op dit punt vrij gemakkelijke verbetering mogelijk. Het voorgenomen groenplan voorziet hier voldoende in.
- De nieuwe inrichting dient dusdanig uitgevoerd te worden dat de verstorende effecten op de verblijfplek vanuit de nieuwe woonbestemming geminimaliseerd worden, door b.v. de aanplant van beschuttend groen tussen woning en verblijfplek, nabij de verblijfplek de lichtbelasting beperken en geen activiteiten uitoefenen die veel geluidsoverlast of andere hinder veroorzaken. Het groenplan voldoet al reeds aan het advies om beschuttend groen aan te planten.

4.4. Aanbeveling

Voor het behoud en versterking van de ecologische kwaliteiten dient de aanbeveling om bij herinrichting naar een aanplant van inheemse soorten te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Het voorgenomen groenplan voorziet hier al in.

4.5. Conclusie

Mogelijke effecten en overtredingen

- Aantasting van de functionaliteit van een verblijfplek en voortplantingsplek van een Steenuil wat een overtreding van artikel Wn 3.5 lid 2 en 4 betekent.

- Vernietiging en beschadiging van broedgevallen waardoor Wn artikel Art 3.1 lid 2 overtreden wordt.
- Indien onvoldoende de zorgplicht in acht wordt genomen waardoor onnodig verwonding en doden van een aantal soorten kleine zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt plaats vindt, is dit een overtreding van artikel Wn 1.11. Inzake de zorgplicht.

Vervolgonderzoek
Als de bovenstaande algemene voorzorgsmaatregelen en bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag
Als de bovenstaande algemene voorzorgsmaatregelen en bijzondere voorzorg- en mitigatiemaatregelen in acht wordt genomen waardoor o.a. de functionaliteit van een jaarrond beschermde verblijfplek gehandhaafd blijft, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht en is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

Indien bovenstaande voorzorgs- en mitigratiemaatregelen in acht worden genomen wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht. Ontheffing is alleen noodzakelijk indien de functionaliteit van een jaarrond beschermde verblijfplek niet gegarandeerd kan worden.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. Uitgave RAVON 2005.
- H.J.M. van Buggenum e.a. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Uitgave Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht 2009
- Kennisdocument Steenuil versie 1.0., 17 juli 2017. Uitgave Bij12

Internetsites

- www.brabant.nl
-www. Verspreidingsatlas.nl
-www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
-www.dassenwerkgroepbrabant.nl
-www.ed.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaat-sen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplanting-splaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:
Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

soort	*categorie*
steenuil	1
gierzwaluw	2
huismus	2
roek	2
grote gele kwikstraat	3
kerkuil	3
oehoe	3
ooievaar	3
slechtvalk	3
Boom valk	4
buizerd	4
havik	4
ransuil	4
sperwer	4
wespendief	4
zwarte wouw	4
blauwe reiger	5
boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
boomklever	5
boomkruiper	5
bosuil	5
brilduiker	5
draaihals	5
eidereend	5

soort	*categorie*
groene specht	5
ekster	5
gekraagde roodstaart	5
glanskop	5
grauwe vliegenvanger	5
grote bonte specht	5
hop	5
huiszwaluw	5
ijsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kleine vliegenvanger	5
koolmees	5
kortsnavelboomkruiper	5
oeverzwaluw	5
pimpelmees	5
raaf	5
ruigpootuil	5
spreeuw	5
Tapuit	5
torenvalk	5
zeearend	5
zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam
Planten (4)	
Drijvende water-weegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Kruipend moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
Zoogdieren terrestrisch (8)	
Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
Euraziatische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus
Vleermuizen (22)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Franjestaart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwerg-vleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoor-vleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoor-vleermuis	Plecotus austriacus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwerg-vleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwerg-vleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii
Zoogdieren marien (5)	
Bruinvis	Phocoena phocoena
Gewone dolfijn	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris
Reptielen (3)	
Gladde slang	Coronella austriaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis
Vlinders (7)	
Donker pimpernel-blauwtje	Maculinea nausithous
Grote vuurvlinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoer-vlinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Teunisbloempijl-staart	Proserpinus proserpina
Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooi-beestje *)	Coenonympha hero
Libellen (8)	
Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Gevlekte witsnuit-libel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winter-juffer *)	Sympecma paedisca
Oostelijke witsnuit-libel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Kevers (5)	
Brede geelrandwater-roofkever	Dytiscus lattisimus
Gestreepte water-roofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Overige soorten (2)	
Bataafse stroom-mossel	Unio crassus
Platte schijfhoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam
Planten (76)	
Akkerboerbloem *)	Ranunculus arvensis
Akkerdoornzaad *)	Torilis arvensis
Akkerogentroost *)	Odontites vernus vernus
Bekkerde ogentroost *)	Euphrasia rostkoviana
Berggamander *)	Teucrium montanum
Bergnachtorchis *)	Platanthera chlorantha
Blaasvaren	Cystopteris fragilis
Blauw guichelheil *)	Anagallis arvensis foemina
Bokkenorchis *)	Himantoglossum hircinum
Bosboterbloem *)	Ranunculus pol. nemorosus
Bosdravik *)	Bromopsis r. benekenii
Brave hendrik *)	Chenopodium bonus-henricus
Brede wolfsmelk *)	Euphorbia platyphyllos
Breed wollegras *)	Eriophorum latifolium
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens
Dennenorchis *)	Goodyera repens
Dreps *)	Bromus secalinus
Echte gamander *)	Teucrium cham. germanicum
Franjegentiaan	Gentianella ciliata
Geelgroene wespenorchis *)	Epipactis muelleri
Geplooide vrouwenmantel *)	Alchemilla subcrenata
Gesende veldsla *)	Valerianella dentata
Gevlekt zonneroosje*)	Tuberaria guttata
Glad biggenkruid *)	Hypochaeris glabra
Gladde zegge *)	Carex laevigata
Groene nachtorchis	Coeloglossum viride
Groensteel *)	Asplenium viride
Groot spiegeliklokje*)	Legousia speculum-veneris
Grote bosaardbei *)	Fragaria moschata
Grote leeuwenklauw*)	Aphanes arvensis
Honingorchis	Herminium monorchis
Kalkboterbloem *)	Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides
Kalkeertip *)	Centaurea calcitrapa
Karthuizeranjer *)	Dianthus carthusianorum
Karwijselie *)	Selinum carvifolia
Kleine ereprijs *)	Veronica verna
Kleine Schorseneer *)	Scorzonera humilis
Kleine wolfsmelk *)	Euphorbia exigua
Kluwenklokje	Campanula glomerata
Knollathyrus *)	Lathyrus linifolius
Knolspirea *)	Filipendula vulgaris
Korensla *)	Arnoseris minima
Kranskarwij *)	Carum verticillatum
Kruipthijm *)	Thymus praecox
Lange zonnedauw	Drosera longifolia
Liggende ereprijs *)	Veronica prostrata
Moerasgamander *)	Teucrium scordium
Muurbloem	Erysimum cheiri
Naakte lathyrus *)	Lathyrus aphaca
Naaldenkervel *)	Scandix pecten-veneris
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata
Roggelelie *)	Lilium bulbiferum croceum
Rood peperboompje *)	Daphne mezereum
Rozenkransje *)	Antennaria dioica
Ruw parelzaad *)	Lithospermum arvense
Stofzaad *)	Monotropa hypopitys
Scherpkruid *)	Asperugo procumbens
Schubvaren	Ceterach officinarum
Schubzegge *)	Carex lepidocarpa
Smalle raai *)	Galeopsis angustifolia
Spits havikskruid *)	Hieracium laticucella
Steenbraam *)	Rubus saxatilis
Stijve wolfsmelk *)	Euphorbia stricta
Tengere distel *)	Carduus tenuiflorus
Tengere veldmuur *)	Minuartia hybrida
Trosgamander *)	Teucrium botrys
Veenbloembies *)	Scheuchzeria palustris
Vliegenorchis	Ophrys insectifera
Vroege ereprijs *)	Veronica praecox
Wilde averuit *)	Artemisia c. campestris
Wilde ridderspoor *)	Consolida regalis
Wilde weit *)	Melampyrum arvense
Wolfskers *)	Atropa bella-donna
Zandwolfsmelk *)	Euphorbia seguieriana
Zinkvioolje	Viola lutea calaminaria
Zweedse kornoelje *)	Cornus suecica
Zoogdieren terrestrisch (31)	
Aardmuis	Microtus agrestis
Boommarter	Martes martes
Bosmuis	Apodemus sylvaticus
Bunzing	Mustela putorius
Damhert	Dama dama
Das	Meles meles
Dwergmuis	Micromys minutus
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Edelhert	Cervus elaphus
Eekhoorn	Sciurus vulgaris
Egel	Erinaceus europaeus
Eikelmuis	Eliomys quercinus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Grote bosmuis	Apodemus flavicollis
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Konijn	Oryctolagus cuniculus
Molmuis *)	Arvicola scherman
Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Steenmarter	Martes foina
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Veldspitsmuis	Crocidura leucodon
Vos	Vulpes vulpes
Waterspitsmuis	Neomys fodiens
Wezel	Mustela nivalis
Wild zwijn	Sus scrofa
Woelrat	Arvicola terrestris
Zoogdieren marien (2)	
Gewone zeehond	Phoca vitulina
Grijze zeehond	Halichoerus grypus
Amfibieën (8)	
Alpenwater-salamander	Triturus alpestris
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine water-salamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda
Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta
Vinpootsalamander	Triturus helveticus
Vuursalamander	Salamandra salamandra
Reptielen (4)	
Adder	Vipera berus
Hazelworm	Anguis fragilis
Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Ringslang	Natrix natrix
Vissen (6)	
Beekdonderpad	Cottus rhenanus
Beekprik	Lampetra planeri
Elrits	Phoxinus phoxinus
Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis
Kwabaal *)	Lota lota
Vlinders (20)	
Aardbeivlinder *)	Pyrgus malvae
Bosparelmoer-vlinder *)	Melitaea athalia
Bruin dikkopje	Erynnis tages
Bruine eikenpage *)	Satyrium ilicis
Duinparelmoer-vlinder *)	Argynnis niobe
Geneiaanblauwtje *)	Maculinea alcon
Grote parelmoer-vlinder *)	Argynnis aglaja
Grote vos *)	Nymphalis polychloros
Grote weerschijn-vlinder *)	Apatura iris
Iepenpage	Satyrium w-album
Kleine heivlinder *)	Hipparchia statilinus
Kleine ijsvogel-vlinder *)	Limenitis camilla
Kommavlinder *)	Hesperia comma
Sleedoornpage *)	Thecla betulae
Spiegeldikkopje *)	Heteropterus morpheus
Veenbesblauwtje *)	Plebeius optilete
Veenbesparelmoer-vlinder	Boloria aquilonaris
Veenhoutbeestje	Coenonympha tullia
Veldparelmoer-vlinder	Melitaea cinxia
Zilveren maan *)	Boloria selene
Libellen (8)	
Beekrombout *)	Gomphus vulgatissimus
Bosbeekjuffer *)	Calopteryx virgo
Donkere waterjuffer*)	Coenagrion armatum
Gevlekte glanslibel *)	Somatochlora flavomaculata
Gewone bronlibel *)	Cordulegaster boltonii
Hoogveenglanslibel*)	Somatochlora arctica
Kempense heidelibel *)	Sympetrum depressiusculum
Speerwaterjuffer *)	Coenagrion hastulatum
Kevers (1)	
Vliegend hert	Lucanus cervus
Overige soorten (1)	
Europese rivierkreeft	Astacus astacus

*) soort die geen wettelijke bescherming had onder de Flora- en faunawet

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													